

Seletuskiri volikogu määruse eelnõu “Rae valla 2016. aasta eelarve kinnitamine” juurde

SISSEJUHATUS

Rae valla 2016.a. eelarves on planeeritud põhitegevuse tulused 23 625 492 eurot ja põhitegevuse kulusid 20 494 990 eurot. Põhitegevuse tulemlõpe on 3 130 502 eurot. Investeeringute kogusumma on -11 530 169 eurot, st. et investeeringute kulud ja finantskulud kokku on selle summa võrra suuremad põhivara müügi, põhivara sihtfinantseerimise tulemi ja tütarettevõtte aktsiate müügitulu kavandavast kogusummast. Eelarve tulemlõpe kokku on -8 399 667 eurot.

Finantseerimise summa on 2016.a. 8 974 936 eurot. Investeeringute katteks võetakse laenu kuni 10 000 000 eurot. 2016.a. lõpu eelarveline rahaliste vahendite jääk on 1 813 251 eurot, mis on vajalik suurus 2017.aasta alguse kohustuste täitmiseks.

Eelarve aluseks on võetud Rae valla eelarvestrateegia aastani 2019.

2016. aasta eelarvega jätkatakse intensiivset panustamist hariduse valdkonda, mille investeeringud moodustavad 83% koguinvesteeringutest. Järveküla kooli ehitamisele ning Vaida põhikooli rekonstrueerimisele ja laiendamisele kulub ligikaudu 12,1 miljonit eurot. Investeeringud maanteetranspordile on 1,6 miljonit eurot, mis moodustavad investeeringute kogumahu 11%. Maanteetranspordi investeeringutest 50% on kavandatud teostada abirahadega.

Võrreldes 2015.a. kasvavad põhitegevuse kulud. Personalikulud kasvavad 1,0 miljonit eurot, millest vaba aja ja kultuuri valdkonna kulude kasv on 207 tuhat eurot ning haridusvaldkonna kulude kasv 739 tuhat eurot. Haridusvaldkonna personalikulude kasvust 351 tuhat eurot prognoositakse riigilt saadava toetusfondi vahendite kasvu arvelt. Majandamiskulude kasv on 503 tuhat eurot, s.h. kulud uute hoonete sisustamiseks 500 tuhat eurot. Eelarveaastal on kavandatud teostada mitmes hallatavas asutuses hädavajalikke remonttöid.

2015.a. valla elanike arvu kasv kujuneb mõnevõrra väiksemaks kui 2014.a. (+ 800 ja +854). 2013.a. juurdekasv oli 443 inimest. 2016.a. alguses ületab Rahvastikuregistrijärgne elanike arv 16 000 piiri. Maksumaksjate arv ja osakaal elanike arvust on ka 2015.a. tõusnud, mis koos keskmise tulu kasvuga suurendavad oluliselt laekuvaid füüsiliste isikute tulumaksueraldiseid.

2016.a. eelarve on üles ehitatud vastavalt Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele ja rahandusministri kehtestatud eelarve klassifikaatoritele.

Eelarve koosneb põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeeringute, finantseerimise ja likviidsete varade muutuse eelarveosadest.

Eelarve seletuskirja tekstis esinevates võrdlustes 2015.aastaga võrreldakse 04. detsembri seisuga korrigeeritud 2015.a. eelarvega. Kõik tabelites olevad numbrid on eurodes.

PÕHITEGEVUSE TULUD

2016.a. eelarve põhitegevuse tulude mahuks on planeeritud 23 625 492 eurot, võrreldes 2015. a eelarvega on kasv 9,3%.

30 Maksutulud

Füüsilise isiku tulumaks. Tulumaksu laekumise prognoos on 16 102 427 eurot. Võrreldes 2015.a. eelarvega on kasv planeeritud 12,2%. 2015.a. eelarves on tulumaksu laekumiseks planeeritud 14 355 175 eurot, 11 kuu tegelike laekumiste alusel on aastaprognosis 14 648 000 eurot (+2,0% eelarvest). Võrreldes 2015.a. prognoosiga on tulumaksu laekumise kasvuks 2016.a. kavandatud 9,9%.

Üksikisiku tulumaksu laekumist aastate lõikes iseloomustab alljärgnev tabel:

Kuu	2010	2011	2012	2013	2014	2015 prognoos
Jaanuar	641 053	763 601	835 955	952 142	1 110 138	1 193 181
Veebruar	637 632	650 786	796 377	890 200	1 008 747	1 034 427
Märts	660 499	733 649	823 613	921 281	1 068 938	1 312 699
Aprill	673 869	714 117	838 281	922 540	1 082 940	1 209 075
Mai	644 701	745 446	824 145	943 345	1 087 221	1 242 062
Juuni	657 426	733 769	847 311	944 026	1 060 055	1 232 775
Juuli	771 688	846 022	1 015 675	1 075 462	1 213 204	1 340 987
August	673 641	758 621	850 344	971 934	1 108 988	1 227 631
September	593 907	674 703	797 022	892 697	998 363	1 143 331
Oktoober	638 830	709 629	804 933	910 967	1 039 513	1 214 286
November	665 432	729 739	816 120	946 226	1 038 647	1 206 356
Detsember	689 376	738 299	856 198	942 923	1 084 062	1 241 190
Aasta kokku	7 948 054	8 798 381	10 105 974	11 313 743	12 900 816	14 648 000
Kasv	2,3%	10,7%	14,9%	12,0%	14,0%	13,5%

2016.a. laekumise prognoosimisel on võetud arvesse:

- maksumaksjate keskmist arvu ja nendelt laekunud tulu;
- elanike arvu kasvu (2016. aasta alguseks prognoos 15 938 inimest), kasv 5,3%;
- nende hulgas maksumaksjate osakaalu, prognoositav keskmine 2015.a. – 49,2%, 2014.a. – 48,8%, 2013.a. – 48,0%, 2012.a. – 47,6%, 2011.a. – 47,2%;
- tööhõive stabiliseerumist;
- arvestades muutuseid elanikkonna arvus ja maksumaksjate arvus ning tööhõive stabiliseerumist, prognoosime maksumaksjate osaks valla elanikest 2016. aastal 49,1%;
- maksumaksja keskmise tulu tõusuks on prognoositud 5,0%.

Maksumaksjate arvust, füüsilistele isikutele tehtud väljamaksetest, maksumaksjate sissetulekutest ja tulumaksu laekumistest ning nende vahelistest suhtarvudest annab ülevaate järgnev tabel.

	2014 tegelik	2015 prognoos	2016 eelarve
Maksumaksjate arv	6 964	7 454	7 823
Maksumaksjate arvu muutus	4,8%	7,0%	5,0%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	110 051 570	126 028 415	138 814 029
Sissetulek maksumaksja kohta kuus	1 317	1 409	1 479
Sissetuleku kasv	7,5%	7,0%	5,0%
Tulumaksu laekumine	12 900 816	14 648 000	16 102 427
Tulumaksu laekumise kasv	14,0%	13,5%	9,9%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,7%	11,6%	11,6%

Võrreldes eelarvestrateegiaga aastateks 2016 – 2019 on tulumaksu laekumist suurendatud 128 673 € võrra. Põhjuseks on eelarvestrateegia ja eelarve koostamise vahelisel perioodil ilmnenu asjaolud:

	eelarvestrateegias	eelarves
Maksumaksjate arvu kasv, 2015	+7,0%	+7,2%
Maksumaksjate arvu kasv, 2016	5,0%	5,5%

Maamaks. Koduomanike maksukoormuse vähendamiseks kaotati 2013. aastast maamaks kodu alusele maale tiheasustusega piirkonnas kuni 1500 m² ja hajaasustusega piirkonnas kuni 2 ha ulatuses. Lähtudes 2013.a. laekumisest ja asjaolust, et kinnitatud valla üldplaneeringu tulemusel suurenev tiheasustusega piirkondade osakaal toob kaasa maamaksust vabastatud ala vähenemise, kavandati 2014.a. eelarves laekumiseks 820 000 eurot, tegelik laekumine oli 870 449 eurot. 2015.a. eelarve on 880 000 eurot, aastaproognoos 872 868 eurot. Sellest tulenevalt kavandati 2016.a. eelarvesse 875 000 eurot.

Muud maksutulud. 2015.aastaks on eelarves planeeritud reklaamimaksu laekumine 69 000 eurot, prognoosi alusel laekub ainult 55 000 eurot. Välireklaam väheneb reklaami kandumise tõttu internetti. Sellest tulenevalt on 2016.aastaks kavandatud maksulaekumine samal tasemel, 55 000 eurot.

32 Kaupade ja teenuste müük

Riigilõiv

2015.a. eelarves on kavandatud tulu 61 000 eurot. Novembri lõpu seisuga on riigilõive laekunud juba ~ 139 000 eurot. Tulust üle 98% moodustavad riigilõivud

ehitustoimingute eest. 2016.a. on lähtudes teadaolevatest ehitusobjektidest planeeritud tuluks 80 000 eurot. Prognoositakse ehitustegevuse mõningast aeglustumist.

Tulud majandustegevusest, üüri- ja renditulud, õiguste müük

2015. a. eelarvesse on planeeritud laekumine 2 852 326 eurot. Suurima osa selle grupi tuludest, 27,3%, moodustavad lasteaedade osalustasud – 778 726 eurot. 2015.a. üheteistkümne kuuga on tegelik laekumine 2 346 965 eurot ehk 82,3% aastaeelarvest. 2016.a. eelarves on kavandatud tuluks 2 650 889 eurot, vähenemine 201 437 euro võrra on tingitud põhiliselt õiguste müügi summa langusest, -270 431 eurot.

Tulude laekumise kava on järgnevas tabelis:

	Teenuste müük	Toidu- rahad	Osalus- tasud	Töö- vihid	Hooldus- tasud	Üüri- ja renditulud	Õiguste müük
Spordikeskus (Jüri + Peetri + Lagedi)	393 700						
Elamu- ja kommunaalmajandus						111 000	
Vaida Põhikool		8 346					
Jüri Gümnaasium	24 050	57 988		6 480			
Lagedi Põhikool	1 376	13 048					
Peetri Põhikool	20 880	28 150					
Rae Huvialakool	114 145						
Peetri lasteaed	16 000	113 241	226 065				
Lasteaed Pillerpall	212	17 758	39 613				
Lasteaed Taaramäe	1 616	49 576	93 862				
Lasteaed Tõruke	610	35 781	66 670				
Lasteaed Assaku	967	32 146	60 022				
Lasteaed Õie	920	41 987	63 552				
Lagedi lasteaed		19 737	40 425				
Lagedi lastehoid		2 803	5 747				
Aruheina lasteaed	980	59 769	98 076				
Lasteaed Võsuke		54 521	124 490				
Jüri raamatukogu (Jüri + Peetri filiaal)	225						
Vaida raamatukogu	4 380						
Lagedi raamatukogu	20						
Rae Kultuurikeskus	15 000						
Rae Hooldekodu	1 086				105 000		

	Teenuste müük	Toidu- rahad	Osalus- tasud	Töö- vihikud	Hooldus- tasud	Üüri- ja renditulud	Õiguste müük
Vallavalitsus	3 850						21 817
Maaamet							229 569
Reklaam ajalehes	18 000						
Perearstide kommunaal- teenuste eest						18 935	
Lastelaagri toetused						4 300	
Eelhariduse teenuse müük			20 832				
Teise taseme haridus teenuse müük			161 568				
Kokku	618 017	534 850	1 000 920	6 480	105 000	134 235	251 386

35 Saadavad toetused

Toetused jagunevad sihtotstarbelisteks ja mittesihtotstarbelisteks.

Sihtotstarbeliste toetustena on prognoositav laekumine riiklikelt struktuuridelt 237 169 eurot, mis jaguneb:

- Erakoolide hariduskulude 2011 – 2014 aastate toetuse hüvitamine 102 802 eurot;
- koolipiima ja –puuvilja kulude katteks 40 292 eurot;
- Erakoolide hariduskulude toetuse hüvitamine 39 000 eurot;
- raamatukogudele teavikute soetamiseks 19 547 eurot;
- hajaasustuse programmi toetusteks 15 000 eurot;
- Huvialakoolile pillide ostmiseks 10 000 eurot;
- õppelaenu hüvitamiseks 7 098 eurot;
- õpilasmaleva kulude katmiseks 3 430 eurot.

Võrreldes eelarvestrateegiaga on lisandunud erakoolide hariduskulude 2011 – 2014 aastate toetuse hüvitamine.

Mittesihtotstarbelise toetusena käsitletakse toetusfondi kaudu saadavaid eraldi kogusummas 3 269 907 eurot hariduskulude katmiseks ja 220 000 eurot kohalike teede korrashoiuks. Summa on prognoositud lähtudes 2015.a. kehtivatest põhimõtetest, kusjuures personalikulu summat on suurendatud 4% võrra, ja õpilaste arvu muutusest. Toetusfondi 2016.a. eraldiste printsiipe senini avalikustatud ei ole.

38 Muud tegevustulud

2016. a eelarvesse on arvestatud kokku 135 100 eurot tasusid loodusressursside kasutusõigusest. Lähtutud on 2015.a. laekumise prognoosist – 140 000 eurot.

PÕHITEGEVUSE KULUD

Majandusliku sisu järgi on kulud jaotunud järgnevalt:

- antavad toetused tegevuskuludeks 1 021 240 eurot, vähenemine võrreldes 2015.a. eelarvega 16,8%;
- personalikulud 12 463 715 eurot, suurenemine võrreldes 2015.a. eelarvega 9,1%;
- majandamiskulud 6 936 223 eurot, suurenemine võrreldes 2015.a. eelarvega 7,8%;
- muud kulud 73 811 eurot, suurenemine võrreldes 2015.a. eelarvega 102,1%.

Muutuste põhjused on esitatud tegevusalade lõikes.

Kulud tegevusalade järgi

Kulude jagunemist 2016. a. eelarves tegevusalade järgi iseloomustab alljärgnev tabel:

Kulud tegevusala järgi	Eelarve		2016 eelarve/ 2015 eelarve	Osatähtsus tegevuskuludest	
	2015	2016		2015	2016
Üldised valitsus- sektori teenused	960 797	1 009 508	5,07%	5,02%	4,93%
Avalik kord ja julgeolek	28 264	32 864	16,28 %	0,15%	0,16%
Majandus	742 451	799 889	7,74%	3,88%	3,90%
Keskkonnakaitse	153 618	138 062	-10,13%	0,80%	0,67%
Elamu- ja kommu- naalmajandus	768 333	791 442	3,01%	4,02%	3,86%
Tervishoid	20 119	21 272	5,73%	0,11%	0,10%
Vabaaeg, kultuur, religioon	2 007 889	2 346 548	16,87%	10,50%	11,45%
Haridus	13 437 364	14 524 000	8,09%	70,27%	70,87%
Sotsiaalne kaitse	1 004 911	831 404	-17,27%	5,25%	4,06%
KOKKU	19 123 747	20 494 990	7,17%	100,00%	100,00%

Alljärgnevalt antakse ülevaade kuluartiklite lõikes kuludest, millest moodustuvad tabelis toodud tegevusalade kulud.

Kõikide allasutuste personalikuludesse on arvestatud keskmiselt palgatõusuks 5-6% ja tulemustasudeks 2-3% aasta töötasufondist, vallavalitsuse ametnike ja

töötajate palgatõusuks keskmiselt 4,7%. Üldhariduskoolide riikliku õppekava tunde andvatele õpetajatele on tagatud töötasu alammäär 936 eurot, lasteaedade ja huvialakooli õpetajatel 870 eurot. Hoonete majandamiskulude prognoosimisel on aluseks võetud 2014.a II poolaasta ja 2015.a I poolaasta tegelikud kulud. Kommunaalteenuste kallinemist ei ole prognoositud.

01 Üldised valitsussektori teenused

2016.aastaks on planeeritud osas 01 Üldised valitsussektori teenused põhitegevuse kulud kokku 1 009 508 eurot. Võrreldes 2015.a eelarvega kulud suurenevad 5,1%.

Osa 01111 **Vallavolikogu** – planeeritud kulud summas 51 087 eurot, vähenemine 7,7% (eraldised +7,5%, personalikulud -6,8%, majandamiskulud -22,0%). Eraldistena on kajastatud valla teeneteplaadiga kaasnev rahaline kingitus valla aukodanikule, suurenemine tingitud töötasu alammäära tõusust. Personalikulud on arvestatud 11 kuu kohta.

Osa 01112 **Vallavalitsus** - planeeritud kulud on 868 276 eurot. Suurenemine võrreldes 2015. aasta eelarvega 0,6%. Personalikulude ainult 0,7% kasvu põhjuseks on vallavanemale ja abivallavanemale ametiülesannete täitmisel isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamise asemel ametiautode liisimine, mis kajastub majandamiskuludes. Vallavalitsuse personalikulude all kajastuvad vallavanema, abivallavanemate, vallasekretäri, kantselei töötajate ja rahandusameti töötajate töötasud.

Eraldistena on kajastatud liikmemaksud Eesti Raamatupidajate Kogule, MTÜ Põhja-Harju Koostöökogule ja MTÜ Harjumaa Ühistranspordikeskusele. Hetkel puuduvad täpsed andmed liikmemaksude suuruse kohta 2016.aastal ja summat korrigeeritakse andmete saamisel.

Majandamiskulude osas on eelarve suurenemine 3,0% ja muude kulude osas vähenemine 38,1% võrreldes 2015.a. eelarvega.

Osa 01114 **Reservfond** – on planeeritud 2016.a. 60 000 eurot.

Osa 01600 **Muud valitsussektori teenused** – sellel tegevusalal kajastatakse Eesti Maaomavalitsuste Liidu ja Harjumaa Omavalitsuste Liidu liikmemaksud. Liikmemaksude suurus täpsustatakse pärast elanike arvu aastalõpu seisu teadasaamist ja läbirääkimisi. Esitatud eelnõus on HOL-i liikmemaksuks ette nähtud 20 500 eurot ja EMOL-i liikmemaksuks 9 645 eurot.

03 Avalik kord ja julgeolek

Avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks on eelarves kavandatud MTÜ-le Rae TPS kulude kompenseerimiseks 12 780 eurot valla üldise turvalisuse hoidmiseks, Põhja-Eesti Päästkeskuse poolt renditavate ruumide kommunaalkuludeks 3 760 eurot (laekub neilt tuludena tagasi), turvateenuse ostmiseks AS-It G4S Eesti 11 724 eurot. HOL korraldab Harjumaa omavalitsustele ühise serveriga valvekaamerate soetamise, mille omaosaluse ja paigaldamise kulud katab vald. Remonti ja hooldust vajavad vallamaja, Kirikupargi ja Vaidas olemasolevad valvekaamerad. Nimetatud kuludeks on planeeritud 4 600 eurot.

Kokku on kulud 32 864 eurot, suurenemine võrreldes 2015.a eelarvega 16,3%.

04 Majandus

Kokku kulud majandusele 799 889 eurot. Võrreldes 2015.aasta eelarvega on kulud suurenenud 7,7%.

Osa 04210 **Põllumajandus (maakorraldus)** – planeeritud kulud on 238 252 eurot, suurenemine 7,4%. Selle tegevusala all on arvestatud maa- ja keskkonnaameti 8 töötaja kulud. Võrreldes 2015. aastaga on suurenenud personalikulud 7,0% (põhjuseks planeeritud palgatõus) ja majandamiskulud vähenenud 2,1%. Majandamiskuludes on munitsipaalmaade mõõdistamise ja kinnistute jagamisega seotud kuludeks 8 000 eurot. Muudeks kuludeks on planeeritud 3196 eurot. 2016.a. tuleb riigile hüvitada volikogu 10.08.2010.a. otsuse nr 125 alusel Korjuse 25 maaüksuse õigustatud subjektidele tagastamata jääva maa eest enam makstud kompensatsiooni 50 000 EEK ulatuses.

Osa 04430 **Ehitus** - planeeritud kulud on 130 839 eurot, kasv 25,9%. Selle tegevusala all on arvestatud maa- ja keskkonnaameti 5 töötaja kulud. Personalikulud kasvavad 33,0% (planeeritud palgatõus ja 1 uus ametikoht). Majandamiskulud vähenevad 22,9% (2015.aastal oli AutoCad programmi uuendamine ja tahvelarvuti soetamine).

Osa 04510 **Maanteetransport** – planeeritud kulud 414 297 eurot (kasv 3,6%), sh valla teede ja tänavate korrashoiuks 360 000 eurot, markeerimistöodeks 9 500 eurot ja liiklusmärkide hooldamiseks 3 000 eurot. Majandamiskulu suureneb 2,5%, kuna hooldatavate teede maht on suurenenud. Personalikulude 5,1 % kasvu põhjuseks on palgatõus. Muudeks kuludeks on planeeritud 3 461 eurot. 2016.a. tuleb tagastada 2011.a. rekonstrueeritud Põdra tee ehitusjärgne garantiitasu OÜ-le Kiili Teed.

Osa 04730 **Turism** - planeeritud summa 1 000 eurot on kavandatud virtuaaltuuri täiendamiseks.

Osa 04740 **Territoriaalne planeerimine** – majandamiskulud 15 500 eurot (vähenemine 1,9%). 2016.aastal on kavas Peetri aleviku Teemaplaneeringu koostamine ja valla poolt koostatavate detailplaneeringu uuringute koostamine.

05 Keskkonnakaitse

Kulutused keskkonnakaitsele on planeeritud 138 062 eurot, kulud vähenevad 10,1%.

Osa 05100 **Jäätmekäitlus** – kokku 14 602 eurot, vähenemine 29,1%. Planeeritud tegevused: ohtlike jäätmete kogumine ja kogumiskampaania, kevadine ülevallaline puhastusaktsioon. 2015.aastal korrastati Vaida jäätmepunkt ja rajati Assakule uus jäätmepunkt.

Osa 05200 **Heitvee käitlus** – eraldi summas 20 000 eurot on planeeritud AS-le Elveso sademevee ärajuhtimise ja puhastamise jooksvate- ning arenduskulude katmiseks.

Osa 05600 **Muu keskkonnakaitse, s.h. haldus** – 103 460 eurot, vähenemine 8,5%. Eraldistena on käsitletud toetus 4 790 eurot Jüri Gümnaasiumi Vilistlaskogule Keskkonnafoorumi korraldamiseks. Veel on kavandatud vahendeid lemmikloomaregistri haldustasude tasumiseks, Sosnovski karuputke tõrjeks, looduskaitsealuste objektide hoolduseks, konkursi „Kaunis kodu“ läbiviimiseks. Majandamiskulud vähenevad võrreldes 2015.a eelarvega 14,6%. Selle tegevusala all on arvestatud maa- ja keskkonnaameti 3 töötaja kulud. Personalikulud on vähenenud 2,4% kuna 2015.aastal maksti välja kohtuotsuse alusel hüvitis kolme kuu keskmise palga ulatuses.

06 Elamu- ja kommunaalmajandus

2016.a. eelarves on planeeritud elamu- ja kommunaalmajanduse kuludeks 791 442 eurot. Kulud suurenevad 3,0%.

Osa 06400 – **Tänavavalgustus** – planeeritud kulud 215 000 eurot valla territooriumil olemasoleva tänavavalgustuse elektrienergia kuluks ja korrashoiuks (+8,1%). Kulude suurenemise põhjuseks on lisandunud teedest tulenevalt elektrienergia tarbimise suurenemine.

Osa 066 – **Muu elamu ja kommunaalmajandus** – planeeritud kulud kokku 576 442 eurot (kasv 1,2%). Personalikulude osas on suurenemine 11,7%, majandamiskulud jäävad 2015.aasta tasemele.

Regionaalministri 07.06.2013 käskkirjaga nr 1-4/106 kehtestati hajaasustuse programm, mille eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele lastega peredele head elutingimused ning seeläbi aidata elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmist majapidamiste veesüsteemidega, kanalisatsioonisüsteemidega, juurdepääsuteedega ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 33,3% projekti abikõlblikest kuludest. Vastavalt programmdokumendi punktile 2.1 peab toetusest vähemalt 50% moodustama kohaliku omavalitsuse üksuse poolne rahaline panus. Projekti maksimaalne rahaline panus ühe majapidamise kohta on 6500 eurot ehk kohaliku omavalitsuse poolne maksimaalne panus on 3250 eurot. 2016.aastaks on planeeritud selle projekti toetuseks 30 000 eurot (sellest valla osa 15 000 eurot, riigi osa 15 000 eurot) ja 2015.aasta taotlusvooru lõppmaksete (10%) tegemiseks 2 351 eurot.

Mittetulundusühendustele sihtotstarbeliste toetuste maksmise korra alusel makstavaid toetusi on planeeritud 15 000 eurot.

Personalikulud suurenevad planeeritud palgatõusu ja hooajatöödeks sõlmitavate töövõtulepingute mahu suurenemise tõttu.

Kalmistu kuludeks on planeeritud 37 139 eurot, hulkuvate loomadega seotud kuludeks 7 000 eurot, heakorralduseks 206 703 eurot, elamu- ja kommunaalmajanduse haldamise kuludeks 278 249 eurot.

07 Tervishoid

Planeeritud kulud 21 272 eurot, suurenemine 5,7 %. Tervishoiukuludena on eelarves Jüri Tervisekeskuse, Vaida ja Lagedi perearstipunktide ning kiirabikeskuse majandamiskulud. Tegevusalal 07 4001 Jüri Tervisekeskus kajastatakse ainult perearstide poolt üüritud ruumide kulud.

08 Vaba aeg, kultuur ja religioon

Osa 081 – **Vabaaja- ja sporditeenused** – planeeritud kulud kokku 1 617 781 eurot. Võrreldes 2015.a.eelarvega on suurenemine 15,5%. Personalikulud kasvavad 26,2%, majandamiskulud 7,4%, eraldised 5,8%.

1. Osa 081021 - **Sporditegevus**– kokku summas 94 120 eurot (suurenemine 8,9%). Sellest 86 620 eurot on planeeritud noorsportlastele treeningukulude hüvitamiseks vastavalt kehtestatud korrale ja 7 500 eurot parimate sportlaste premeerimiseks.
2. Osa 081022 - **Rae valla Spordikeskus (Jüris, Peetris, Lagedil)** – planeeritud kulud on 616 272 eurot. Võrreldes 2015. aastaga suurenevad kulud 9,7%, sh personalikulu 23,3% ja majandamiskulu 2,0%. 2016. aastal on kavas remontida aurusaunad. Arvesse võttes 2015.a. kolmanda lisaeelarvega suurendatavat eelarvet, on tegelikult 2016/2015 muutused personalikuludes +9,5% ja majandamiskuludes -3,3%.
3. Osa 08103 – **Puhkepargid** – planeeritud kulud on 34 575 eurot ujumiskohtade suviseks korrashoiuks, Kirikumõisa pargi, *skateparkide*, mänguväljakute ja terviseraja korrashoiuks. 2015.a. eelarvega võrreldes kulud vähenevad 16,1%.
4. Osa 08105 – **Rae Huvialakool** – muusika-, kunsti-, üldkultuuri- ja spordiosakonna kuludeks on planeeritud 609 975 eurot. Võrreldes 2015. aastaga on kulud suurenenud 26,9 %, sh personalikulud suurenevad 28,6% ja majandamiskulud 18,1 %. Eraldiste reale on planeeritud Muusikakoolide Liidu liikmemaks. Õpetajatele ja treeneritele on tagatud töötasu alammäär 870 eurot. 2015/2016 õppeaasta 1.oktoobri seisuga oli spordiosakonnas 15 treenerit (7,5 ametikohta), 25 treeninggruppi ja 302 last. Alates 1.jaanuarist 2016 avatakse lisaks 3 treeninggruppi. 2016.aasta oktoobris on plaanis avada ÜKE grupe lasteaedades ja koolides 1.klassi õpilastele. 1.oktoobri 2016 seisuga prognoositakse spordiosakonna töötajate arvuks 20 treenerit ja 1 õppejuht, kokku 12,4 ametikohta. Eeldatav õpilaste arv 500 last 45-s treeninggrupis. 2016.aastal suurendatakse personali koosseisu sekretär-stuudiumi haldaja (1,0) ja dirigendi (0,27) ametikoha võrra. Kultuuriministri määrusega kehtestatud treenerite tööjõukulude toetust on eelarvesse arvestatud 10 000 eurot. Spordiosakond kasutab treeningute läbiviimiseks Rae valla Spordikeskuse ruume, mille kohta peetakse arvestust sisekäibena, st. eelarves kajastamata.
5. Osa 08107 – **Noorsootöö** – planeeritud kulud on 76 219 eurot, millest Noorte Ettevõtlikkuse arengukava rakendamiseks 5 200 eurot, MTÜ-le Lagedi-Jüri Noorteühing valla noortekeskuste töö korraldamiseks 58 855 eurot, noorsooprojektide toetusteks 3 280 eurot. Kulud kasvavad 1,8%.

6. Osa 08109 – **Vaba aja- ja spordiüritused** – planeeritud kulud kokku on 186 621 eurot (+19,5%) s.h. – kulud lastelaagritele (kuluhüvitised) 57 021 eurot (+4,9%), spordiüritusteks (spordiprojektide toetus) 35 350 eurot (+4,5%), huvitegevuse kulude hüvitamiseks vastavalt kehtestatud korrale 30 250 eurot (+14,8%), Tallinna munitsipaalhuvikoolides käivate Rae valla laste huvihariduse eest tasumiseks 30 000 eurot, Rae Valla Alevite- ja Külavanemate Seltsi toetus Rae valla alevite ja külade üritusteks 34 000 eurot (sh 5 000 eurot rahastamist leidvate projektide toetamiseks).

Osa 082 – **Kultuuriteenused** – planeeritud kulud kokku 630 238 eurot. Kulud suurenevad 19,7%, sh personalikulud 10,2% ja majandamiskulud 33,4%. Eraldised jäävad 2015.aasta tasemele. Personalikulude osas on kõikidele raamatukogudele arvestatud keskmine palgatõus 6%. Kõikide raamatukogude teavikute soetamise riigipoolne toetus on jäetud 2015.aasta tasemele. Summat korrigeeritakse, kui saab teatavaks tegelik riigipoolse toetuse suurus.

1. Osa 082011 - **Jüri Raamatukogu (koos haruraamatukoguga Peetris)** – kulud kokku 242 335 eurot ehk 8,5% enam kui 2015.a. Personalikulude osas on kasv 8,9% ja majandamiskulude osas 7,9 %.
2. Osa 082012 - **Vaida Raamatukogu – 60 934** eurot (+18,9%). Personalikulud suurenevad 21,2% ja majandamiskulud 15,5%. Personalikuludesse on arvestatud Eesti Post toetuse arvelt postiteenuste osutamise eest raamatukogutöötajatele makstav lisatasu. Majanduskuludesse on kavandatud ruumide remondikulu (värvimine) 2 800 eurot
3. Osa 082013 - **Lagedi Raamatukogu – 58 691** eurot, mis on 1,1% rohkem kui 2015. aastal. Personalikulud suurenevad 6,5% ja majandamiskulud vähenevad 8,2%.
4. Osa 08202 - **Rae kultuurikeskus** - planeeritud kulud 175 566 eurot (+4,2%). Personalikulud suurenevad 8,7% ja majandamiskulud vähenevad 0,8%. Ürituste korraldamiseks ja kultuurikeskuses tegutsevate huviringide tegevuseks on kavandatud 38 546 eurot. Inventari on plaanis soetada 4 540 euro väärtuses (digiklaver, elektriline rullekraan, suure saali lauad).
5. Osa 08203 - **Muuseumid** – planeeritud kulud on 3 854 eurot. Kulud kasvavad 0,9%. 2 000 euroga toetatakse Eesti Vabadusvõitluse Muuseumi Lagedil. Personalikuludesse on arvestatud ajalookonverentsi lektorite ja arhiivkorrastaja tasud.
6. Osa 08208 – **Kultuuriüritused** - planeeritud kulud 88 857 eurot. Selle tegevusala alla on planeeritud rahvuslikud, regionaalsed ja kohalikud kultuuriüritused (Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine, Rae valla fotokonkurss, käsitöölaad, Rae valla 150. aastapäeva tähistamine, Jõulukontsert Jüri kirikus jm.). Kultuuriprojektide toetuseks on arvestatud 5 000 eurot. Rae valla 150.aastapäeva tähistamise eelarve on 59 700 eurot.

Osa 083 – **Ringhääling ja kirjastamine** – 93 729 eurot. Kulude kasv 24,1%. Personalikulude kasv 27,2% ja majandamiskuludel 21,9 %. Personalikuludesse on arvestatud mittekoosseisulistele autoritele tasu maksmiseks 10 000 eurot.

Majandamiskulude kasvu põhjuseks on ajalehe tiraaži ja lehekülgede arvu suurendamisest tingitud trükkimise ja laiali kande kulude kasv ning digiteegi (fotopanga) haldustasud. Rae valla 150.aastapäeva kajastamiseks ilmub infolehe lisanumber.

Osa 08400 – **Usuasutused** – planeeritud toetussumma 4 800 eurot EELK Jüri kogudusele Jüri kiriku majandamiskulude katteks on 2015. aasta tasemel.

09 Haridus

Osa 091 – Alusharidus

Alushariduse all on planeeritud järgmiste allasutuste kulud: Lasteaed Pillerpall, Lasteaed Taaramäe, Lasteaed Tõruke, Lasteaed Õie, Peetri Lasteaed-Põhikooli lasteaed, Assaku Lasteaed koos Aruheina filiaaliga , Lagedi Kooli lasteaed ja Lasteaed Vösukese.

Lasteaedade ülalpidamiskuludeks kokku on kavandatud 5 881 641 eurot (-1,4%), sh. personalikulud 4 630 552 eurot (tegevusala Lasteaed Tõruke 373 808 eurot (+4,7%), Lasteaed Taaramäe 621 087 eurot (+3,7%), Lasteaed Pillerpall 261 569 eurot (+6,1%), Lasteaed Õie 400 333 eurot (-4,6%), Assaku Lasteaed 410 960 eurot (+7,1%), Lagedi Lasteaed koos lastehoiuga 262 322 eurot (+3,4%), Peetri Lasteaed 1 017 051 eurot (+9,2%), Lasteaed Aruheina 570 697 eurot (+5,1%), Lasteaed Vösukese 712 723 eurot (+5,6%)). Lasteaedade õpetajatele on tagatud töötasu alammäär 870 eurot. Majanduspersonalile on arvestatud keskmiseks palgatõusuks 5%. Peetri Lasteaia personali- ja majandamiskulude suurem kasv võrreldes teiste lasteaedadega on seotud 2016.aasta sügisel avatava Uuesalus asuvate rühmade kuludega. Jüri piirkonnas ei ole enam lasteaiakohtade puudust, seetõttu suleti 2015.aasta septembris Lasteaed Õie lisarühm. Selle tulemusel koondati kaks õpetaja ja üks õpetaja abi ametikoht. Töö paremaks korraldamiseks taotles Assaku Lasteaia direktor sekretäri ametikoha loomist.

Majandamiskulude suuruseks on 1 151 376 eurot, vähenemine 18,5% (tegevusala Lasteaed Tõruke 99 682 eurot (-3,5%), Lasteaed Taaramäe 193 970 eurot (+23,3%), Lasteaed Pillerpall 68 202 eurot (-7,1%), Lasteaed Õie 125 450 eurot (-19,4%), Assaku Lasteaed 97 021 eurot (-5,8%), Lagedi Lasteaed koos lastehoiuga 60 571 eurot (-11,6%), Peetri Lasteaed 299 316 eurot (+8,7%), Lasteaed Aruheina 151 474 eurot (+4,5%), Lasteaed Vösuke 155 374 eurot (-64,3%)). Lasteaed Vösukese sisustamise ja inventari arvetest osa tasuti 2015.aastal. Kuna Lasteaed Õie laste arv vähenes rühma sulgemise tõttu, on 2016.aasta eelarves toidukulu, õppevahendite ja ürituste korraldamise kulud väiksemad kui 2015.aastal. Lasteaed Taaramäe eelarvesse on kavandatud remonditöödeks ~36,4 tuhat eurot.

Alushariduse teenuse ostmiseks on planeeritud 829 061 eurot. Eralasteaedade toetuse määraks on valla lasteaedade keskmine kohamaksumus ja lapsehoiutoetuse määraks 300 eurot kuus. Lapsehoiuteenuse ostmist on planeeritud 90 lapsele.

Osa 092 – **Põhiharidus ja teise taseme haridus** – kulud kokku 6 735 702 eurot. Riigi poolt toetusfondiga eraldatavate hariduskulude arvestamise aluseks on võetud 2015.aastal kehtestatud põhimõtted ja õpilaste arv ehis-e andmetel 30.oktoobri seisuga. Kulude planeerimisel on arvestatud õpetaja töötasu alammääraks 936

eurot, lõtkuks 20%, klassitaituvuseks põhikoolis 24 õpilast ja gümnaasiumi osas 32 õpilast. Riigipoolne toetus on omavalitsusüksuse põhine. Vahendite jaotus korrigeeritakse pärast Vabariigi Valitsuse määruse „2016.aasta riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud tasandus- ja toetusfondi vahendite jaotus ning jaotamise ulatus, tingimused ja kord“ vastuvõtmist. Kõikidel koolidel on personalikuludes PGS §37 ettenähtud tugispetsialistide töötasu. Ringijuhtidele ja pikapäevarühma kasvatajatele on tagatud töötasu alammäär 870 eurot. Ülejäänud töötajate personalikulude keskmiseks tõusuks on arvestatud 5%.

- 1. Peetri Lasteaed-Põhikooli kooli** tegevuskuludeks kokku on planeeritud 1 658 855 eurot, sellest personalikulud 1 340 451 eurot (+15,6%), majandamiskulud 318 374 eurot (+9,9%). Riigi toetusest on arvestatud personalikuludeks 895 263 eurot ja majandamiskuludeks (koolitus, õppevahendid, koolilõuna) 55 062 eurot. Võrreldes eelmise õppeaastaga on õpilaste arv kasvanud 148 võrra.
- 2. Lagedi Kooli** tegevuskuludeks on planeeritud 584 127 eurot (+3,7%), sellest personalikulud 469 512 eurot (+8,5%), majandamiskulud 114 616 eurot (-9,7%) Riigi toetusest on arvestatud personalikuludeks 236 588 eurot ja majandamiskuludeks (koolitus, õppevahendid, koolilõuna) 9 453 eurot. Võrreldes eelmise õppeaastaga on õpilaste arv kasvanud 19 võrra.
- 3. Vaida Põhikooli** tegevuskuludeks on planeeritud 620 051 eurot, (+13,3%), sellest personalikulud 412 119 eurot (-2,9%), majandamiskulud 207 933 eurot (+73,8%). Riigi toetusest on arvestatud personalikuludeks 193 046 eurot ja majandamiskuludeks (koolitus, õppevahendid, koolilõuna) 7 521 eurot. Võrreldes eelmise õppeaastaga on õpilaste arv vähenenud 13 võrra. Majandamiskuludesse on arvestatud juurdeehituse sisustamise kuludeks 100 000 eurot.
- 4. Järveküla Põhikooli** sisustamiseks ja muudeks majandamiskuludeks on planeeritud 480 000 eurot, personalikuludeks 30 774 eurot.
- 5. Jüri Gümnaasiumi** tegevuskuludeks on planeeritud 2 822 660 eurot (+0,4%) sellest personalikulud 2 176 381 eurot (+5,4%), majandamiskulud 646 193 eurot (-10,8%). Riigi toetusest on arvestatud personalikuludeks 1 336 289 eurot ja majandamiskuludeks (koolitus, õppevahendid, koolilõuna) 74 244 eurot. Võrreldes eelmise õppeaastaga on õpilaste arv kasvanud 69 võrra. 2015.aasta eelarves oli Jüri Gümnaasiumi 35.-nda aastapäeva tähistamise kulud.
- 6. Hariduse reserv-** 178 442 eurot on ette nähtud sügisel lisanduvate klasside kulude katteks.
- 7. Teise taseme hariduse teenuse ostmiseks** on planeeritud 360 792 eurot (+18,1%). Teistes omavalitsustes õppijate arvuks on prognoositud 333, PGS § 83 lõike 7 kohane omavalitsustevahelise arvlemise piirsummaks on arvestatud 99 eurot (Tallinna linnaga arvlemisel 61 eurot) õpilase kohta kuus. 2015. a arvlemise piirsumma on 91 eurot õpilase kohta kuus. Piirsumma täpsustatakse 10.novembri õpilaste arvust lähtuvalt ja selle kinnitab Vabariigi Valitsus.

Osa 096 – **Hariduse abiteenused** – kulud kokku 947 794 eurot (+19,4%).

1. Osa 09600 **Koolitransport** – kulu 243 277 eurot õpilasvedude teostamiseks (+22,5%). Õpilasliinide kuludeks on kavandatud 215 099 eurot. Teistes omavalitsustes päevases õppevormis õppivate gümnasistide, erivajadusega või muukeelsete laste transpordikulude kompenseerimiseks on planeeritud 28 178 eurot. Seoses uue kooli avamisega võib tekkida vajadus liiniläbisõit suurendada kuni 20%.
2. Osa 09601 **Koolitoit** summas 671 827 eurot Rae valla koolides käivate õpilaste toitlustamiseks. Rae valla koolide koolilõuna maksumuseks on arvestatud 0,78 senti päevas, 175 õppepäeva, õpilaste arv oktoobri seisuga. 2016.aastast kajastatakse varem koolide eelarvetes eraldistena näidatud koolipiima ja koolipuuvilja kulud tegevusalal Koolitoit majandamiskuludes. Koolide sööklate personalikuludeks on planeeritud 257 420 eurot. Seoses Järveküla Põhikooli valmimisega 2016.aasta sügisel, on suurendatud personalikulu.
3. Osa 09609 **Muud hariduse abiteenused** – planeeritud kulu 32 691 eurot (+11,3%). Rae valla haridusalase tunnustamise korra alusel peetakse meeles rahaliste kingitustega kuld- ja hõbemedaliga ning kiituskirjaga lõpetajaid, olümpiaadidel ja konkurssidel edukalt esinenud õpilasi ja nende juhendajaid, gümnaasiumi kolme riigieksami parima punktisummaga lõpetajat, aasta õpetajat. Majandamiskuludena on planeeritud parimate õpilaste vastuvõtu, I klassi astujate kingituste, põhikoolide ja gümnaasiumi lõpetajate lillede, õpetajate päeva tähistamise, ülevallaliste olümpiaadide ja viktoriinide kulud.

Osa 098 – **Hariduse haldamine** – planeeritud kulu 129 803 eurot. Personalikuludesse on arvestatud Haridus- ja sotsiaalameti 5 ametikoha palgakulu. Kulud kokku on kasvanud 4,5%. sh personalikulud +5,8% ja majandamiskulud +56,0% (haridusteenuste haldamissüsteemi tarkvara ARNO hankimiseks 7 200 eurot).

10 Sotsiaalne kaitse

2016.a. eelarves on planeeritud sotsiaalse kaitse kuludeks kokku 831 404 eurot. Kulud vähenevad 17,3%. Toetuste määrad jäävad 2015.aasta tasemele.

Osa 101 – **Haigete ja puuetega inimeste sotsiaalseks kaitseks** on 2016.a. planeeritud 20 302 eurot (+7,3%). Toetus ette nähtud täiskasvanud puuetega inimeste hooldajatele hooldajatoetuste maksmiseks (8 902 eurot). Riigipoolne puuetega laste hooldajatoetus lisatakse eelarvesse pärast toetuse suuruse teadasaamist. Personalikuludesse on arvestatud puudega inimese isikliku abistaja ja puudega laste tugiisikute töötasu.

Osa 1020 – **Eakate sotsiaalne kaitse**

1. **Rae Hooldekodu** kulud 254 137 eurot, millest personalikulud 181 553 eurot ja majandamiskulud 72 584 eurot. Võrreldes 2015. aasta eelarvega on personalikulude kasv 4,8% ja majandamiskulude vähenemine 5,1%. Palgatõusuks on arvestatud keskmiselt 5%.
2. **Sotsiaalhoolekandeasutuste teenuste ostmiseks** planeeritud 28 000 eurot, 2015.aastaga. võrreldes -20,0%. Arvestatud on hoolekandeteenuse ostmise 9-le inimesele (2015.aastal 17-le inimesele).
3. **Muu eakate sotsiaalse kaitse** kulud 51 300 eurot. Siia alla kuuluvad taastusravi, ravimite/hambaravi ja prillide toetus ning valla poolt makstav matusetootus. 2016.aasta eelarve on planeeritud 2015.aasta tegelike väljamakset põhjal.
4. Osa 104 – **Perekondade ja laste sotsiaalne kaitse** – kulud sotsiaaltoetusteks kohalikust eelarvest, kokku summas 324 139 eurot, vähenemine võrreldes 2015.aastaga 27,7%.

Põhilised toetused ja üksiktoetuste määrad on eelarves kavandatud järgmiselt:

Koduse mudilase toetuse määraks on 150 eurot ühe lapse kohta kuus, makstakse aastas 11 kuu eest. Aastas kulub selle toetuseliigi väljamaksmiseks 97 500 eurot (2015.a eelarve 269 400 eurot). Seoses lapsehoiuteenuse toetusega on mudilasetoetuse taotlejate arv vähenenud.

Ühekordne sünnitoetus (320 eurot), I klassi õpilase ranitsatoetus (170 eurot), suurte perede toetus emadepäevaks (100 eurot) ja jõuludeks (100 eurot), eestkosteperede ja puudega laste jõulutoetus (100 eurot), mitmesugused toetused vastavalt korrale (s.h. vähekindlustatud perede laste koolitoetus 100 eurot, puudega inimeste küttetoetus 32 eurot, eaka tähtpäevatoetus 50 eurot, Tšernobõli veterani toetus 100 eurot, dokumenditoetus 150 eurot) kogusummas 205 110 eurot.

Majandamiskuludena käsitletakse vallas töötavate lastekaitse spetsialistide ja tugiisiku poolt organiseeritavaid koolitusi ja nõustamisi abivajavatele peredele ning vähekindlustatud perede lastele ostetavaid õpilaskodu- ja turvakodu teenuseid. Kavandatav summa 21 177 eurot.

Osa 107 – **Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse (riiklik toimetulekutoetus, vajadusepõhine peretoetus)** – summat ei planeerita, kuna 2015.aasta jääk kantakse üle 2016.aastasse. Summat täpsustatakse peale toetusfondi ametlikku kinnitamist.

Osa 1090 – **Muu sotsiaalne kaitse. s.h. sots. kaitse alase tegevuse haldamine** – planeeritud kulud 153 526 eurot (+4,3%). Personalikulud suurenevad 5,1%. Personalikuludesse on arvestatud sotsiaalvaldkonna 5 ametikoha palgakulu. Majandamiskulu suureneb 0,4%. Majandamiskuludesse on kavandatud kulud lamajate haigete transpordiks, valla poolt korraldatavate matuste korraldamiseks, toidubussi toetamiseks, ülevallalise pensionäride ja suurperede jõulupeo korraldamiseks.

INVESTEERIMISTEGEVUS

Põhivara soetamine

Tabelis on esitatud andmed põhivara soetustest tegevusala rühmade lõikes 2013-2015.

	2014		2015			2016	
	tegelik kulu	% inv.-st	korrig.-tud eelarve	prognoos	% inv.-st	eelarve	% inv.-st
Põhivara soetus kokku, s.h.	10 709 580	100,0	8 530 493	3 517 257	100,0	14 562 504	100,0
Üldised valitsus-sektori teenused	0	0,0	0	0	0	0	0
Majandus	1 259 431	11,8	3 094 027	2 302 101	65,4	1 617 906	11,1
Keskkonnakaitse	0	0	118 300	7 470	0,2	0	0
Elamu- ja kommunaalmajandus	31 337	0,3	93 635	87 464	2,5	312 600	2,1
Tervishoid	0	0	1 250 000	5 640	0,2	400 000	2,8
Vaba aeg, kultuur, religioon	2 112 548	19,7	95 056	92 349	2,6	54 000	0,4
Haridus	7 306 263	68,2	3 857 975	1 002 732	28,5	12 157 998	83,5
Sotsiaalne kaitse	0	0	21 500	19 501	0,6	20 000	0,1

2015.a. planeeritud investeeringutest jääb prognoosi alusel tegemata töid summas 5,0 miljonit eurot. Sellest põhiosa, 2,3 miljonit eurot jääb kasutamata Järveküla koolile kavandatust. Põhjuseks on ehitushanke viibimine. 1,2 miljonit eurot jääb kasutamata Peetri Päärastikeskuse rajamiseks kavandatust, kuna ei saanud abiraha. 0,8 miljoni euro eest jääb prognoosi alusel tegemata investeeringuid maanteetransporti. Sellest 0,5 miljonit oli arvestatud Veskitaguse silla ehitamiseks, mis ei teostunud vaidluste tõttu maaomanikega. 0,3 miljonit eurot jääb kasutamata Vaida põhikooli rekonstrueerimistöödeks kavandatust, kuna projekteerimise eeltööde käigus selgusid asjaolud, mis nõuavad olulisemalt suuremamahulisi töid ja teostusaega. 2015.a. eelarvet koostades prognoositi, et Jüri Gümnaasiumi 2014.a. laiendusinvesteeringust kandub makseks 2015.aastasse 0,2 miljonit eurot. Tegelikult lõpetati tööd ja tasuti siiski 2014.a.

2016.a. investeeringute kava jaguneb tegevusalade järgi järgnevalt:

04 Majandus kokku 1 617 906 eurot (koguinvesteeringutest 11,1%), millest:

1. Teede rekonstrueerimiseks, projekteerimiseks ja ehituseks planeeritakse 1 611 906 eurot (99,4%).

- Rae-Assaku kergliiklustee projekteerimine ja ehitus 570 000 eurot, s.h. abi fondidest 484 500 eurot on 2016.a. tuludes.
- Peetri – Tallinn kergliiklustee 375 000 eurot, s.h. abi fondidest 318 750 eurot on 2016.a. tuludes.
- Lagedi rippild 170 000 eurot.
- Rebase-Kasemäe-Aruküla teede vahelise piirkonna teede 2.etapi töödest 2015.a. prognoositavalt tegemata jääv osa 116 906 eurot
- Järveküla kooli ristmiku projekt 8 000 eurot ja ehitus 100 000 eurot
- Andrekse elamurajooni teed 70 000 eurot, s.h. elanike osalus 27 000 eurot
- Laste tänava projekteerimine 32 000 eurot
- Aaviku – Vaida kergliiklustee projekteerimine 30 000 eurot
- Veskitaguse silla uus projekt 25 000 eurot
- Ehituse-Kasemäe-Rebase III etapi projekt 15 000 eurot
- Kergliiklusteede ehitamiseks maade võõrandamine 100 000 eurot

Fondiabiga objektidel ei ole abi mitte saamisel ehitamine reaalne.

2. Geinfosüsteemi arendamiseks 6 000 eurot.

06 Elamu- ja kommunaalmajandus kokku 312 600 eurot (koguinvesteeringutest 2,1%), millest:

1. Vallamaja hoone renoveerimistööd 42 000 eurot
2. Heakorra valdkonnale murutraktor ja raider 7 000 eurot
3. Kalmistu teede ehitus 3 600 eurot
4. Tänavavalgustus objektid:
  - Järveküla – Peetri kergliiklustee (koostöö Maanteeametiga) 160 000 eurot
  - Jüri tee kergliiklustee (Lagedil, koostöö Maanteeametiga) 80 000 eurot
  - Vaida aleviku projekt 20 000 eurot

07 Tervishoid kokku 400 000 eurot (koguinvesteeringutest 2,8%), millest:

1. Jüri Tervisekeskus 300 000 eurot, s.h.
  - Ehitamiseks 33 400 eurot omavahendeid ja 66 600 eurot abiraha
  - 200 000 eurot korterite väljaostuks ja projekteerimiseks
2. Peetri Tervisekeskus 100 000 eurot, s.h. ehitamiseks 33 400 eurot omavahendeid ja 66 600 eurot abiraha

08 Vaba aeg, kultuur, religioon kokku 54 000 eurot (koguinvesteeringutest 0,4%), millest:

1. Vaida skatepargi rajamine 25 000 eurot, abirahade saamisel.
2. Jüri liikumisradade võrgustiku projekti raames terviseraja ehituse jätkamine ja Pirita – Ülemiste kanali terviseraja rajamine 14 000 eurot.

3. Rae Huvialakooli õppeklassidesse Lagedil ja Järvekülas minjookklaverite soetamine, 5 000 eurot omavahenditest ja 10 000 eurot projektirahadest.

09 Haridus kokku 12 157 998 eurot (83,5% koguinvesteeringutest), millest:

1. Järveküla kooli ehitus 11 077 274 eurot, ehitus ja muud kaasnevad kulud
2. Vaida Põhikooli laiendus/renoveerimine 1 000 000 eurot.
3. Jüri Gümnaasiumi inventar 20 717 eurot.
4. Lasteaed Pillerpall – renoveerimistöõde 1.osa 24 900 eurot ja inventar 4 738 eurot
5. Assaku lasteaia hoone väikerenoveerimine 12 000 eurot.
6. Lasteaed Taaramäe inventar 7 920 eurot
7. Lasteaed Aruheina inventar 7 554 eurot
8. Lasteaed Öie inventar 2 895 eurot.

10 Sotsiaalne kaitse kokku 20 000 eurot (0,1% koguinvesteeringutest), millest:

1. Rae Hooldekodu soojatrassi ja veetorustiku rekonstrueerimine 20 000 eurot

Põhivara müük

Põhivara müüki on kavandatud 963 825 euro ulatuses. Tuludesse on kavandatud järgnevate objektide müük 30% tõenäosusega.

Rukki tee 13, 15 ja 17 ning nende tagune ala (7 ha)	1 050 000
Öie – Ülase kvartal (8,5 ha)	671 070
Rukki tee 4 ja 6 (19 715 m ² ja 14 835 m ²)	500 000
Ameerikaplatsi (4,16 ha)	499 200
Tuuleveski tee 2 ja 4 (9 916 m ² ja 5 363 m ²)	300 000
Õlleköögi tee 20 (0,3 ha)	100 000
Kirsi tee 1 ja Kirsi tee 3 (2 x 3 905m ²)	62 480
Magdaleena kinnistu osalus	30 000
Kokku	2 848 047
Müügi tõenäosus	30%
Eelarvesse võetud	963 825

Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine

Riiklikelt struktuuridelt kavandatakse taotleda sihtfinantseerimisi 1 771 450 eurot:

1. Assaku – Peetri ja Jüri – Assaku kergliiklusteede 2015.a. investeeringute abirahade laekumine 2016.a. 800 000 eurot
2. Rae – Assaku kergliiklustee projekteerimiseks ja ehitamiseks 484 500 eurot
3. Peetri – Tallinn kergliiklustee ehitamiseks 318 750 eurot

4. Peetri Perearstikeskuse ehitamiseks 66 600 eurot.
5. Jüri Perearstikeskuse ehitamiseks 66 600 eurot.
6. Vaida *skatepargi* rajamiseks 25 000 eurot
7. Huvialakooli muusikainstrumentide soetamiseks 10 000 eurot

Toetuste mittedaamist korral 2016. aastal nimetatud projektid ei teostu.

Lisaks on sihtfinantseerimist saamine kavandatud 27 000 eurot MTÜ-lt Andrekse Tulevik teede rajamiseks.

Finantstulud ja -kulud

Finantskuludeks on investeerimistlaenu intressid, summaks on kavandatud 75 000 eurot. Prognoos on tehtud hetke pangalaenu intressitasemeid arvestades.

Aktsiate müük

Võrreldes eelarvestrateegiaga aastateks 2016 – 2019 on oluline muutus toimunud investeerimistevõime osas. Põhivara soetuse summa on suurenenud 1 336 617 euro võrra. Põhiosa sellest moodustavad Järveküla kooli ehituskulud – eelarvestrateegias oli prognoos 9 793 887 eurot, eelarves 11 077 274 eurot. Eelarvesumma on kujunenud tulenevalt lõppenud ehituse riigihankest ja lisanduvatest muudest ehituse korraldamist kuludest.

Kulude kasvu katteks on eelarves kavandatud tütarettevõtte ELVESO AS aktsiakapitali vähendamine. Rahaline väljamakse 5 400 aktsia, nimiväärtusega 63,90 eurot, tühistamisest, tehakse ainuaktsionärile Rae vald summas 345 060 eurot. Aktsiakapitali suurus jääb peale tühistamist ELVESO AS põhikirjas määratud piiridesse.

EELARVE TULEM

2015.a. korrigeeritud eelarve tulem on -3 852 340 eurot. Eelarve tulemi prognoos on 1 226 485 eurot, muutus 5 078 825 eurot. Sellise muutuse põhjustavad järgmised tegurid:

- Põhitegevuse tulude eelarve prognoositav ületamine 241 859 euro võrra;
- Põhitegevuse kulude eelarve prognoositav kokkuhoid 1 104 485 eurot;
- Investeerimistevõime mahu vähenemine võrreldes eelarvega 3 732 480 euro võrra.

2016.a. eelarve tulem on -8 399 667 eurot. See tähendab, et eelarvesse kavandatud põhitegevuse kulude, põhivara soetuse ja finantskulude kogusumma (35 132 494 eurot) on 8 399 667 euro võrra suurem põhitegevuse tulude, põhivara müügi tulude, põhivara soetuseks saadava sihtfinantseerimise tulude ja aktsiate müügi tulude kogusummast (26 732 827 eurot).

FINANTSEERIMISTEGEVUS ja LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

	2014 tegelik	2015 prognoos	2016 eelarve
Rahalised vahendid perioodi alguses	737 249	271 733	1 237 981
Põhitegevuse tulud	18 749 247	21 857 292	23 625 492
Põhitegevuse kulud	-15 812 137	-18 019 262	-20 494 990
InvesteermistegEVus	-10 202 562	-2 611 546	-11 530 169
Kohustuste võtmine	6 800 000	500 000	10 000 000
Kohustuste tasumine	-64	-760 237	-1 025 064
Rahalised vahendid perioodi lõpus	271 733	1 237 981	1 813 251
Võlakohustused perioodi lõpus	6 800 703	6 540 402	15 515 274
Netovõlakoormus eurodes	6 528 970	5 302 421	13 702 023
Netovõlakoormuse määr	34,8%	24,3%	58,0%

Tabelis esitatud netovõlakoormuse määr on 0,3% – 0,4% tegelikust väiksem, kuna lõplikus arvutuses võetakse arvesse ka kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegEVuses, näiteks katkestamatud kasutusrendilepingud.

Kuna põhitegevuse tulem oli 2014.a. kui prognoosi alusel ka 2015.a. eelarvestatust suurem ning põhivara soetati kavandatust vähem, kasutati 2014.a. eelarves lubatud laenulimiidist 10 miljonit eurot ära 7,3 miljonit eurot. 2016.a. on lubatud maksimaalne laen 10 miljonit eurot, prognoositud tulude – kulude ja investeeringute summade korral oleks vaja kasutada ~ 9 miljonit eurot.

Netovõlakoormus väiksema laenukasutuse korral ei muutu, sest ta leitakse aasta lõpu võlakohustuste ja likviidsete varade vahena.

EELARVES KAJASTAMATA SISEKÄIBED

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 5 lõikest 4 tulenevalt võib üksuste finantsolukorra täpsustamiseks ja eelarve täiendamiseks eelarveväliselt kajastada hallatavate asutuste vahelisi tehinguid.

Rae valla Spordikeskuse (Jüris, Peetris, Lagedil) ja koolide kasutavad teised hallatavad asutused järgmistes mahtudes:

	Peetris saal, staadion, klassiruumid	Jüri ujula, saal, staadion	Lagedil spordisaal, klassiruumid	Vaida klassiruumid
Peetri Lasteaed- Põhikool	16 500	480		
Vaida Põhikool		80		
Jüri Gümnaasium		48 200		
Rae Huvialakool	26 724	33 724	5 724	2 376
Lasteaed Pillerpall		20		
Lagedi Põhikool			5 200	

Kasutuste summade arvestamise aluseks on kinnitatud rendihinnad. Arvestuslik eelarveväline tulu on kokku 139 028 eurot .

Mart Võrklaev
Vallavanem